

skulde udkaare ham dertil. Disse mindre heldige Punkter i Lovforslagene ere dog ikke efter min Mening af saa afgørende Betydning, at det skulde hindre os i at give disse Love vore Stemmer. Som Lovforslaget nu foreligger, er det naturligvis et principielt Fremskridt, at man udvider den almindelige Valgrets Omraade over et nyt stort Felt, nemlig det kirkelige, og det vil blive ganske interessant at se Virkningerne deraf; thi det er unægtelig et nyt Princip, man her stiller op i Modsætning til det gamle kirkelige Princip. Der findes jo neppe to saa modsatte Principper som det guddommelige Autoritetsprincip og den almindelige Valgrets Princip. Det vil blive ganske interessant, hvis disse Love gennemføres, at se disse to Principper brydes, og det vil blive ganske interessant nu, da man søger at forny Kirken, at reformere Kirken ved at indsprøjte den almindelige Valgret i dens Organisme, at se, hvorledes denne Indsprøjtning vil virke, om den vil virke reformerende og fornyende, eller om Kirkens Organisme overhovedet ikke er i Stand til at taale en saadan Indsprøjtning, om det maaske, som man mener fra mange kirkelige Sider, vil blive et dødeligt Lægemiddel. Det vil blive ganske interessant. Men hvorom alting er, det hersker, er at udvide den almindelige Valgret paa et nyt Felt. Ligesom Regeringen har lovet os at udvide den almindelige Valgret i Kommunerne og derigennem at udvide Befolkningens politiske Valgrettigheder, ligesom vi ved Retsreformen ere i Færd med at udvide den almindelige Valgret til Doms magten ved at indføre folkevalgte Nævninger, saaledes lægger man nu ogsaa den almindelige Valgret til Grund for Kirken, og det kunne vi jo kun hilse med Glæde. Principielt mene vi, at man burde skille Kirke fra Stat, skille det verdslige og det kirkelige fra hinanden, men har man endelig en Folkekirke, maa vi naturligvis ønske, saa længe man har den, at den faar et saa demokratisk Grundlag som muligt.

Jeg antager ogsaa, at som Forslagene nu komme til at foreligge, naar denne Ændring under Nr. 14 bliver vedtagen, faar afdøde Sofus Høgsbro Ret, naar han mente, at han kunde stemme for disse Lovforslag — skønt han jo vedblivende

fastholdt Folketingets gamle Standpunkt i denne Sag — fordi han ikke troede, at der paa dette Grundlag kunde bygges en kirkelig Forfatning i klerikal Aand. De meget interessante Citater, de meget interessante Oplysninger og Udtalelser fra afdøde Sofus Høgsbro, som det ærede Medlem fra Verninge (Holm) fremsatte her ved 2den Behandling, forklarede jo, at han, trods sin ringe Begejstring, dog alligevel kunde gaa med til disse Love. Jeg antager, at han vanskelig kunde gøre det, hvis man havde faaet denne Ordlyd af § 5 ind, som Folketinget med ringe Flertal vedtog ved 2den Behandling. Men efter at det er gaaet ud, vilde han altsaa have kunnet give disse Lovforslag sin Stemme med den Motivering, at der kunde ikke bygges en kirkelig Forfatning op paa dette Grundlag, saaledes som man fra Missionens og de høj-kirkeliges Side ønsker en Kirkeforfatning, og det vilde jeg ganske vist ogsaa anse for det værste af alt. En høj-kirkelig eller indremissionsk Kirkeforfatning mener jeg vilde blive en Stat i Staten, et Stykke gejstligt Bureaucrati, noget af det værste, man kunde tænke sig, og fremfor en saadan Kirkeforfatning vilde jeg langt, langt foretrække den nuværende Kirkeforfatning eller Mangel paa Kirkeforfatning, der dog, naar alt kommer til alt, slet ikke er saa gal, eftersom det er Folket, der gennem den parlamentariske Regering nu raader over Kirken. Med disse Udtalelser skal jeg anbefale først at stemme for Ændringen under Nr. 14, og naar denne Ændring er vedtagen, da at stemme for hele det foreliggende Lovforslag.

Holm: Om de foreliggende Ændringsforslag kan jeg fatte mig meget kort. Jeg kan tiltræde de Forslag, der ere stillede eller tiltraadte af Udvalget eller dets Flertal, og som væsentlig ere Redaktionsændringer. Det betydningsfuldeste af dem, er Forslaget under Nr. 14, som forandrer den Bestemmelse, der blev vedtagen ved 2den Behandling om, at man skulde give en Erklæring om, at man havde „fuld Adgang til Nydelsen af Folkekirkens Goder“, til, at man skal afgive en Erklæring om, at man er døbt med den kristelige Daab og Medlem af Folkekirken med Angivelse